

Βιβλιοθήκες: δει δε ... ανθρώπων

Φίλιππος Τσιμπόγλου

Γενικός Διευθυντής, Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος,
Ημερίδα για τα 90 χρόνια Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος, Αθήνα 18/01/2018

Βιβλιοθήκες: δει δε ... ανθρώπων

...δει δὲ χρημάτων

καὶ ἄνευ τούτων οὐδὲν ἔστι γενέσθαι τῶν δεόντων

- Δημοσθένης, Ὀλυνθιακὸς α' (1) (16-20).

δει δε χρημάτων – ανθρώπων

- Ποιο συνάδει με τον τόπο και κυρίως τον τιμώμενο σήμερα θεσμό;
- την Βιβλιοθήκη της Τράπεζας της Ελλάδος

δει δε ... χρημάτων ή ανθρώπων;

Επισήμανση:

Κίνδυνος μονισμού έναντι πλουραλισμού ή πολυπαραγοντισμού των φαινομένων

Τι είναι βιβλιοθήκη
σήμερα

Σύστημα

Υποσύστημα που εξυπηρετεί το υπερσύστημα στο οποίο εντάσσεται

Τι είναι βιβλιοθήκη

1. Εν αρχή ην ο λόγος ... ύπαρξης των βιβλιοθηκών

- Οι πραγματικές ή δυνητικές ανάγκες του χώρου δράσης των βιβλιοθηκών - του υπερσυστήματος των βιβλιοθηκών, **Η αποστολή της βιβλιοθήκης**

2. Άνθρωποι

- Εντός βιβλιοθήκης (Προσωπικό: γνώσεις και θέληση)
- Εκτός βιβλιοθήκης
 - έχοντες λόγο (=εξουσία) επί τα της βιβλιοθήκης, Συμβούλια Διοικήσεις
 - έχοντες λόγο (=ανάγκη) από τα εκ της βιβλιοθήκη, χρήστες
 - Πραγματικοί χρήστες, ομάδες, κοινότητες
 - Δυνητικοί, μη εισέτι χρήστες

Τι είναι βιβλιοθήκη

3. Σχεδιασμός της υλοποίησης αποστολής

4. Προαπαιτούμενα υλοποίησης αποστολής

- χώροι
- υποδομές
- Συλλογές και προσβάσεις
- Πόροι
 - Προϋπολογισμοί
 - Συνεργασίες οργανισμών, προσώπων

Τι δεν είναι βιβλιοθήκη

- **Μόνον Συλλογές** (χωρίς τις υπόλοιπες συντιστώσεις)
 - Διαφοροποίηση εννοιών συλλογής- βιβλιοθήκης
 - π.χ. συλλογές 700 σχολικών «βιβλιοθηκών»
- **Μόνον χώροι, εγκαταστάσεις**
 - Κλειστοί στους χρήστες, λόγω έλλειψης προσωπικού
- **Μόνον υποδομές** (π.χ. συσκευές ανάγνωσης braille)
 - Αχρησιμοποίητες, χωρίς υποστήριξη από ειδικό **προσωπικό**
 - Υπολογιστικά συστήματα με πολύτιμα δεδομένα, χωρίς συντήρηση, **αναβαθμίσεις**, υποστήριξη, **προσωπικό-ανθρώπους**

Βιβλιοθήκη δεν είναι μόνον βιβλία

- Για ορισμένους ανθρώπους και οργανισμούς που ανήκουν στο παρελθόν,
- το αντικείμενο των βιβλιοθηκών ήταν, είναι και θα είναι τα **βιβλία**, όπως τα γνωρίζουμε τα τελευταία **550 χρόνια**.
- Για άλλους ανθρώπους και οργανισμούς που ανήκουν στο μέλλον, το αντικείμενο των βιβλιοθηκών ήταν, είναι και πιθανόν να συνεχίσει να είναι
- η **διάδοση της ανθρώπινης σκέψης** με τη μορφή της **οργάνωσης** της περιεχόμενης στις συλλογές **πληροφορίας**,
- η **σύμπραξη** στη διαδικασία της **ανακάλυψης**, της **μάθησης** και της **γνώσης**.

Περίγραμμα παρουσίασης

1. Μερικά χαρακτηριστικά των (ψηφιακών) πληροφοριακών οντοτήτων
2. Περιγραφή των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος

Ορισμένα χαρακτηριστικά της (ψηφιακής) πληροφορίας

1. Δεν νοείται πληροφορία χωρίς **αντιληπτικές ιδιότητες** υποκειμένου, όπως π.χ η νόηση και η αίσθηση ενός ανθρώπινου όντος, ή μιας μηχανικής διάταξης..
2. **Η επικοινωνία είναι αναγκαία συνθήκη για την ύπαρξη της πληροφορίας.**
 - Χαμένη, μη ανακαλυφθείσα, μη αποκωδικοποιηθείσα πληροφορία ... ουκ έστιν πληροφορία
3. Η πληροφορία είναι **ζωτική**, όχι απλώς χρήσιμη ή κρίσιμη για την ύπαρξη και ανάπτυξη των κοινωνιών
4. Η (ψηφιακή) πληροφορία αξιοποιείται-χρησιμοποιείται, **δεν αναλώνεται, ούτε καταστρέφεται** με τη χρήση. Χρήση \neq κατανάλωση.
 - Συνέπεια: η **μη αναλωσιμότητα** αποτελεί φυσικό χαρακτηριστικό της πληροφορίας που την καθιστά **μη ανταγωνιστικό αγαθό**
 - Η **ανοικτή πρόσβαση στην πληροφορία** αρχή εκπηγάζει από τα ενδογενή, **φυσικά χαρακτηριστικά της πληροφορίας**

Ορισμένα χαρακτηριστικά της (ψηφιακής) πληροφορίας

Διάσταση της εξατομίκευσης

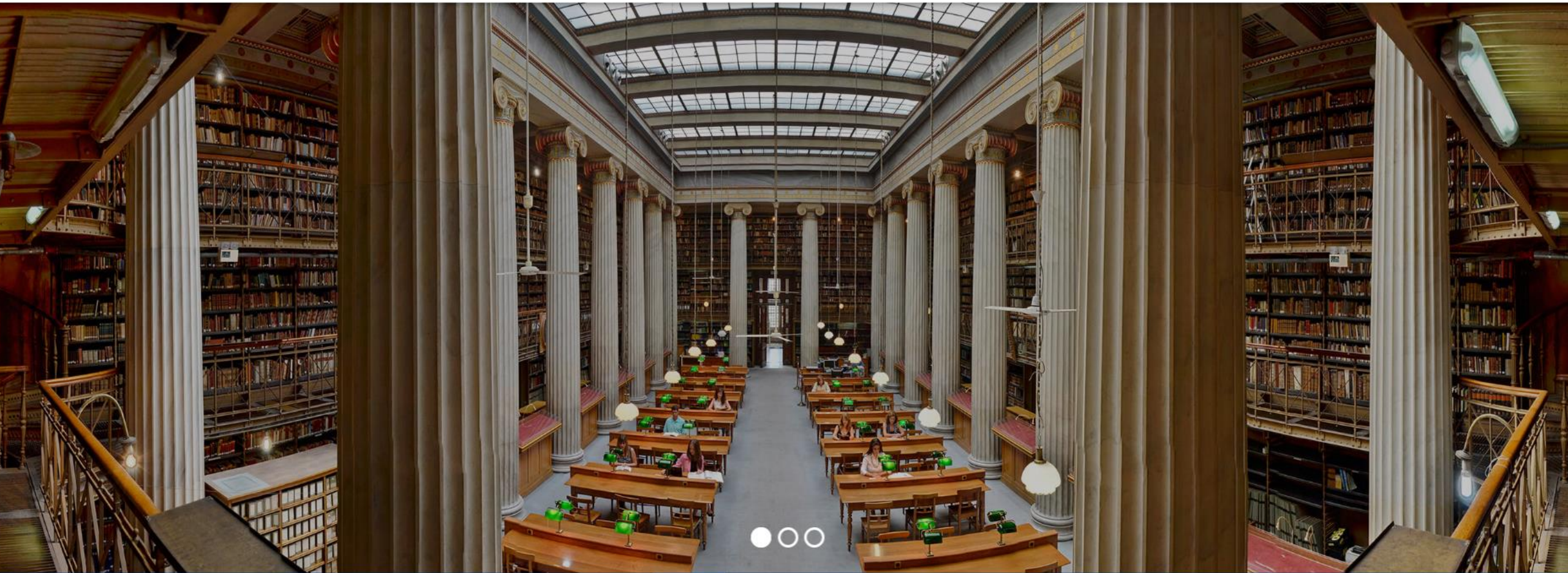
5. Δεν υφίσταται ένα **στατικό** «αντικείμενο» το οποίο καλείται πληροφορία εν γένει.

- Υπάρχουν μάλλον **πληροφοριακές οντότητες**, που αποτελούν πολυεδρικές νοητικές εκφάνσεις,
- **αναπαριστώμενες** μέσω λέξεων, όρων, συμβόλων, σημάτων, αριθμών κλπ.
- **αντιπροσωπεύουν** έννοιες, ιδέες, σημασίες, δεδομένα
- χρησιμοποιούνται/ **αξιοποιούνται** με **διαφορετικό τρόπο** σε κάθε περίπτωση, σύμφωνα με και εξαρτώμενη από τις εκάστοτε πραγματικές ή φανταστικές ανάγκες του εξατομικευμένου κοινωνικο-χωροχρονικού **χρήστη**.
- Πολυχρηστικότητα και πολυχρησιμότητα της **πληροφορίας** αποτελούν παράγωγες έννοιες των προηγούμενων χαρακτηριστικών

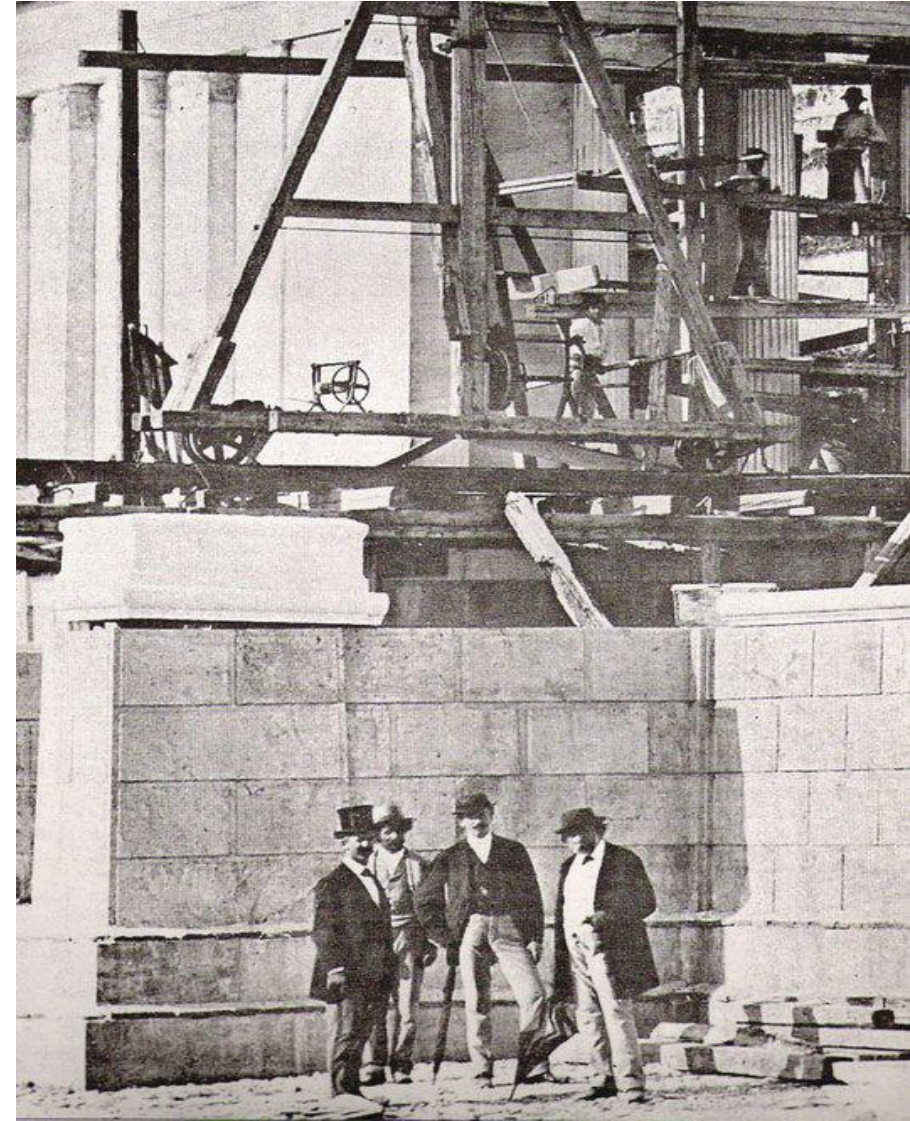
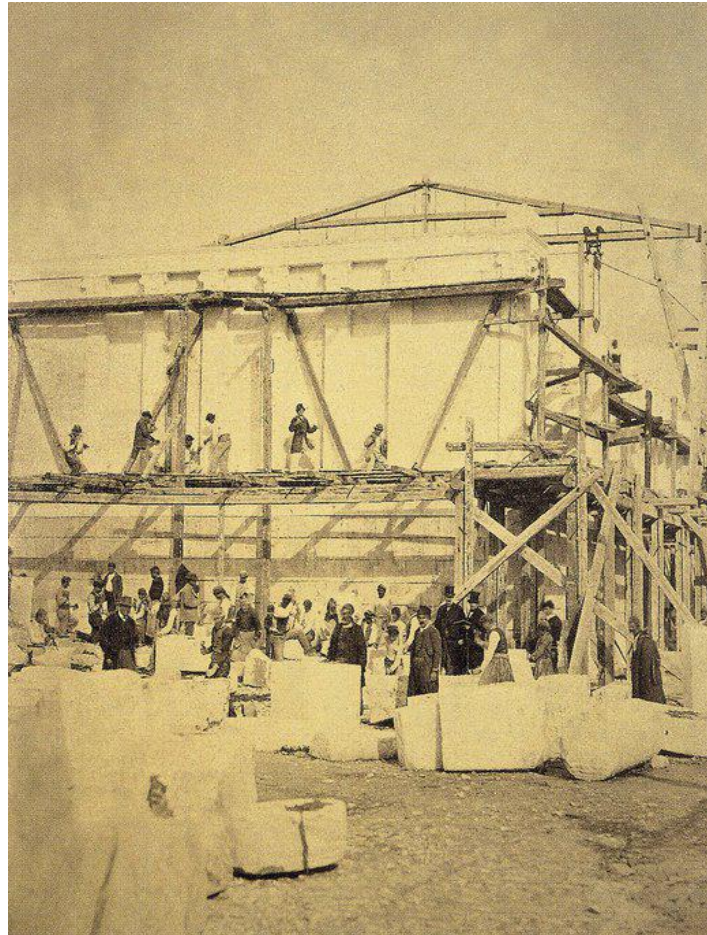

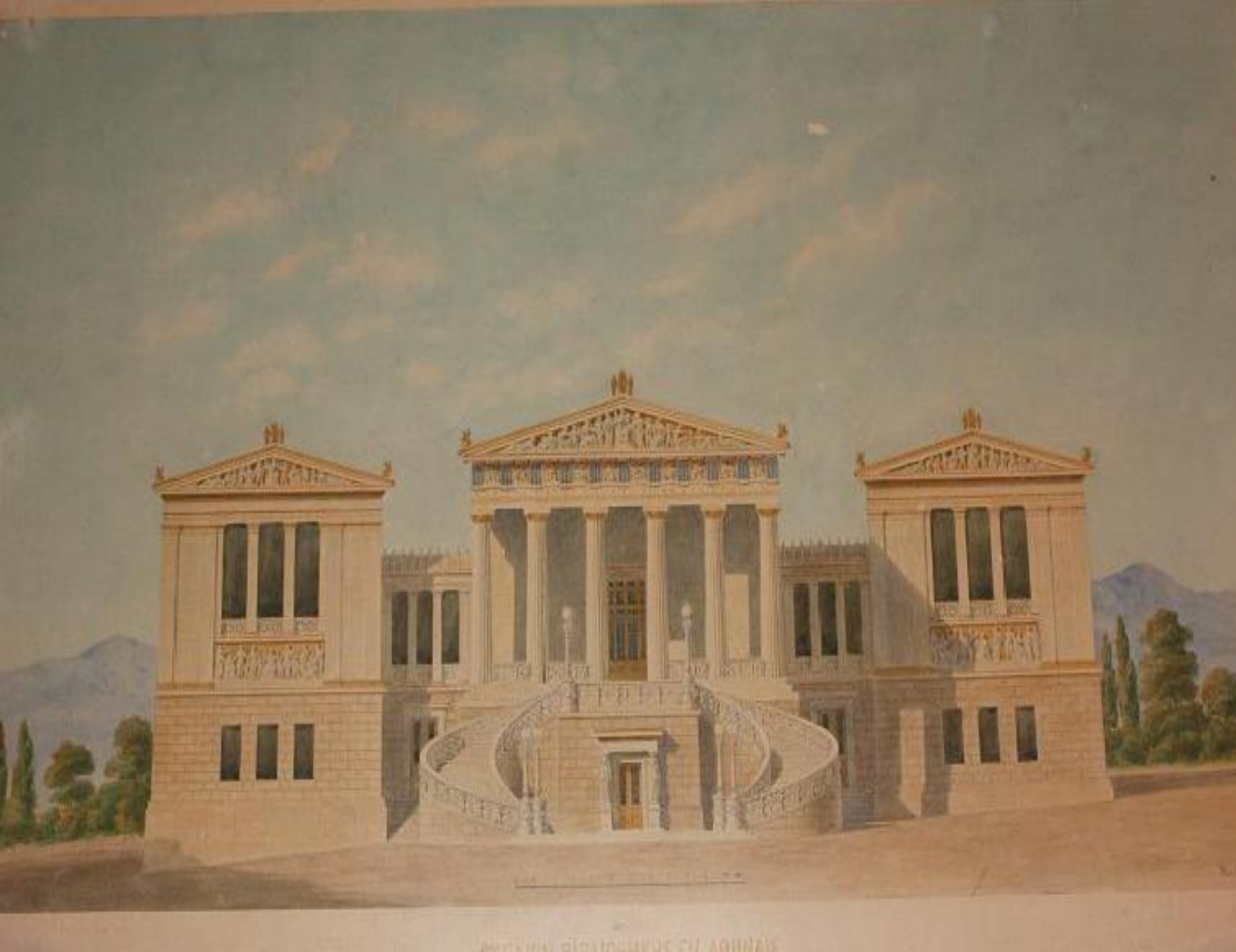
[Αρχική](#) [Η Εθνική Βιβλιοθήκη](#) [Η Μετεγκατάσταση](#) [Νέα](#) [Συχνές Ερωτήσεις](#) [Επικοινωνία](#)

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος μερικά ιστορικά στοιχεία

- ίδρυση 1827
- 1886 δωρεά αδελφών **Βαλλιάνου**
- 1903 εγκαίνια

Αρχιτέκτων

- **Theophil** Edvard Freiherr von **Hansen** (Δανία)

Επίβλεψη

- **Ernst** Moritz Theodor **Ziller**

- 5.000 sq. m.

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

συλλογή παλαιτύπων

Αρχαίτυπα 180

Παλαίτυπα 100.479

Εξων:

16^{ος} αι. 1.748

17^{ος} αι. 3.277

18^{ος} αι. 12.524

19^{ος} αι. 82.930

Πολύτιμα και σπάνια περ. 15.000

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

συλλογή χειρογράφων κωδίκων

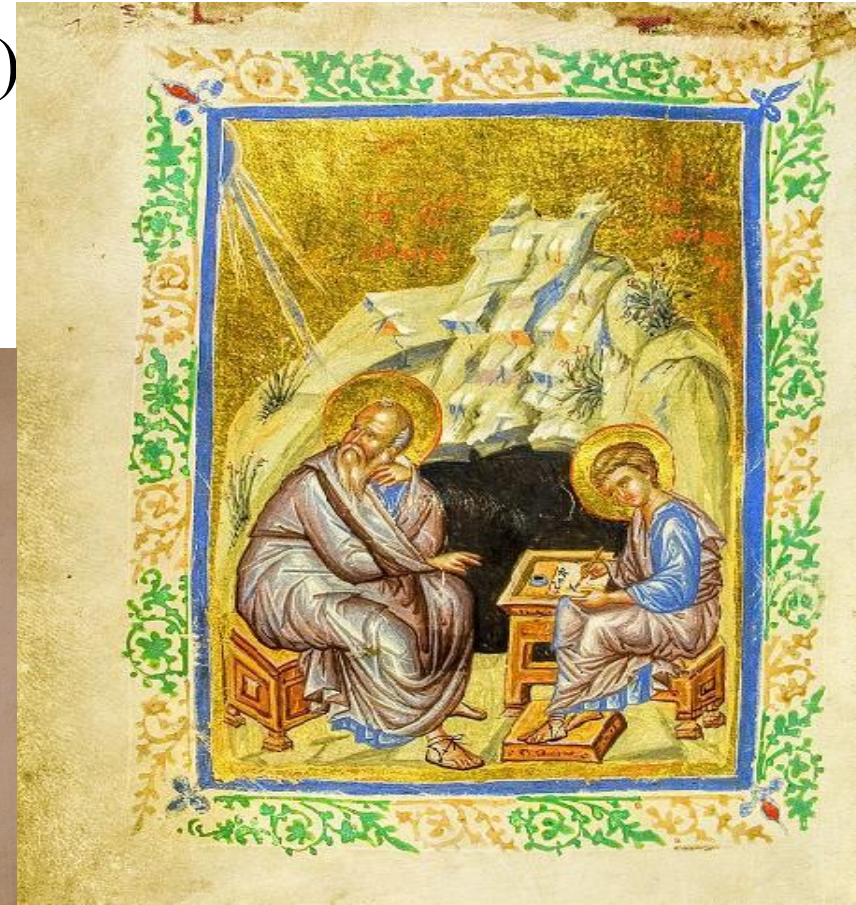
5.429 χειρόγραφα 9th-18th c.

300 Καινή διαθήκη ελληνική γλώσσα (3^η διεθνώς βιβλιοθήκη)

200 μετα Βυζαντινά Αριστοτελικά χειρόγραφα (1^η διεθνώς)

50 Ομηρικά

300+ Εκκλησιαστική (Βυζαντινή) μουσική

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

προσωπικό - Ανθρωποι

- 73 μόνιμο προσωπικό
- + 70 αποσπασμένοι καθηγητές δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
- 14+ χρόνια χωρίς νέες προσλήψεις

Μελέτη Ιδρυμα Σταύρος Νιάρχος

- 286 (2016)
- 320 (2017)
- 2005-2014 χωρίς Γενικό Διευθυντή

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

προϋπολογισμοί – χρήματα

- Μέσος Τακτικός και ΠΔΕ ετήσιος Προϋπολογισμός (2008-2014)
- 243.000 – 600.000 € λειτουργικές δαπάνες
 - 243.000 € πληρωμή τόκων δανείου απαραίτητου παραρτήματος
- 900.000 € κόστος προσωπικού (ΥΠΕΘ)

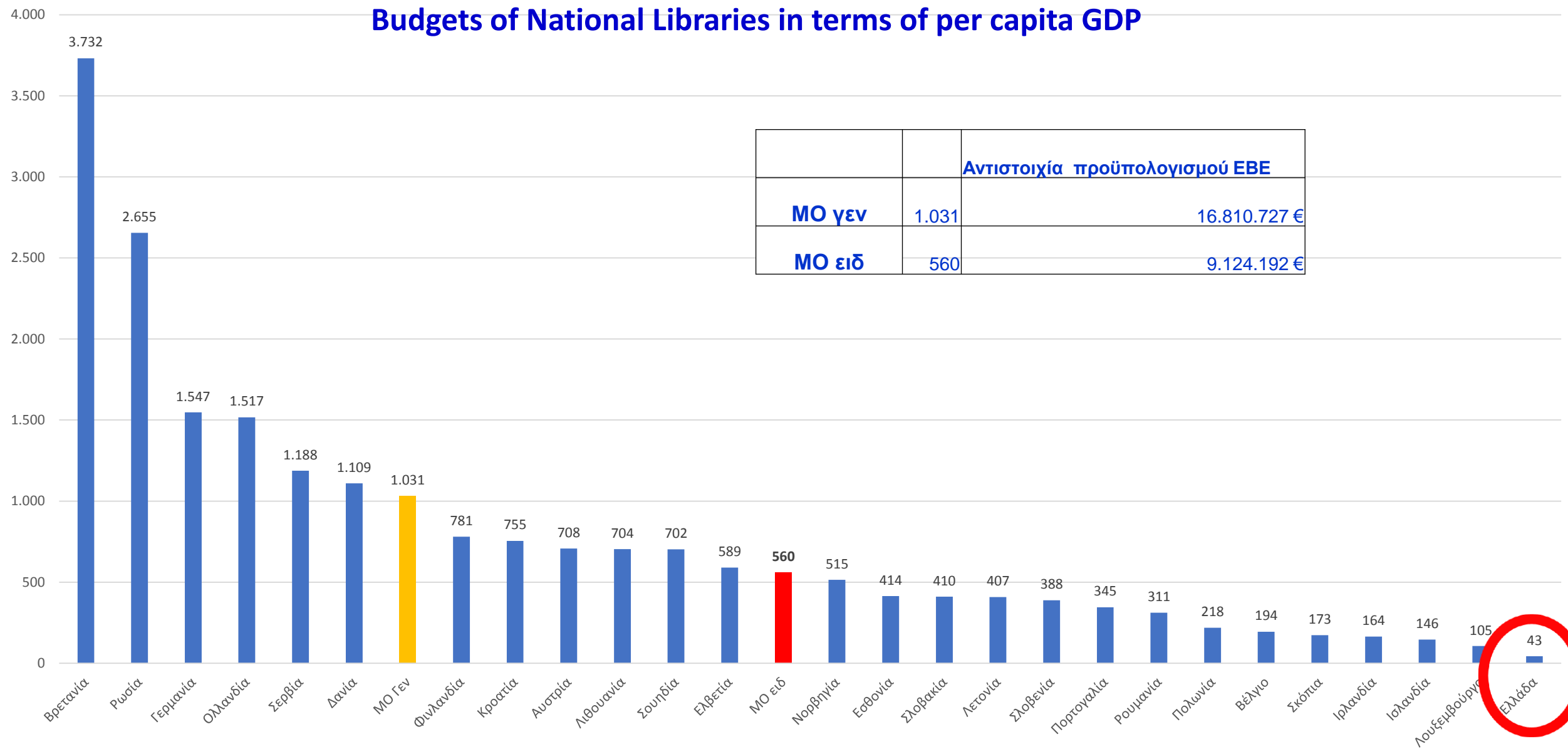
Ανάπτυξη συλλογής

- 0 αγορές (ξενόγλωσσων) βιβλίων για 25 χρόνια
- 0 ανανέωση υπολογιστικού εξοπλισμού 12 χρόνια!

Προϋπολογισμοί Εθνικών Βιβλιοθηκών σε κεφαλήν ΑΕΠ

Budgets of National Libraries in terms of per capita GDP

		Αντιστοιχία προϋπολογισμού ΕΒΕ
ΜΟ γεν	1.031	16.810.727 €
ΜΟ ειδ	560	9.124.192 €

ΕΒΕ κρατικοί προϋπολογισμοί 2008 - 2017

Προϋπολογισμοί ΕΒΕ 2008 -2017

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	1.047.959	926.074	1.001.509	849.499	411.002	879.216	865.654	2.458.526	2.500.000	6.700.000
Stavros Niarchos Foundation, donation									2.500.000	2.500.000

Μελέτη προσδιορισμού προϋπολογισμού εθνικών βιβλιοθηκών

1. Στοιχεία 40 εθνικών βιβλιοθηκών ευρωπαϊκών χωρών
2. Δύο ζητούμενα: προϋπολογισμός, προσωπικό
3. μεταβλητές
 1. Μέγεθος συλλογής
 2. Ρυθμοί ανάπτυξης
 3. Εκδοτική παραγωγή εντός χώρας
 4. Εκδοτική παραγωγή για τη χώρα στο εξωτερικό
 5. Έκταση χώρων
 6. Πληθυσμός
 7. ΑΕΠ, κατά κεφαλή ΑΕΠ
 8. Ψηφιακές υπηρεσίες
 9. Εύρος κοινού
 10. Χρήση πηγών
 11. Παραγόμενες επιστημονικές δημοσιεύσεις

Η πρόκληση

Δωρεά

Ιδρύματος Σταύρος Νιάρχος

610.000.000 €

ανάγερση κτήριο, εξοπλισμός, επίπλωση

**Αρχιτέκτων
Renzo Piano**

**ΕΒΕ
22.000 τ.μ σύνολο**

**5.000 τ.μ ανοικτή
δανειστική βιβλιοθήκη**

Τέσσερις προκλήσεις για την ΕΒΕ

1. Η μετακόμιση 1.2 εκατ τόμων
2. Ανάκτηση χαμένου χρόνου, καλύπτοντας **τα κενά** των προηγούμενων δεκαετιών σε τρία χρόνια, ανάπτυξη των αδρανών **υπηρεσιών** κλασσικής Εθνικής Βιβλιοθήκης
3. Ανάπτυξη νέων **Ψηφιακών Υπηρεσιών**, μετάβαση στη ψηφιακή εποχή
4. Δημιουργία λειτουργία νέας ανοικτής **δανειστικής** βιβλιοθήκης /
δημιουργία **Δικτύου** Ελληνικών Βιβλιοθηκών

Προκλήσεις για όλους

1. Τρία υπουργεία (Παιδείας, Πολιτισμού, Οικονομίας)
2. Τρία νομικά καθεστώτα ΝΠΔΔ, ΝΠΙΔ, ΑΕ
3. Οικονομική κρίση
4. Εθνική Πολιτική για βιβλιοθήκες
5. Για την Ελληνική Πολιτεία
 - προϋπολογισμός,
 - νομοθεσία
 - στελέχωση,
6. Για την ελληνική κοινωνία
 - επαναπροσδιορισμός της σχέσης της ελληνικής κοινωνίας με την Εθνική τους Βιβλιοθήκη αλλά και της ΕΒΕ με το κοινό
7. Ελληνικές βιβλιοθήκες: προσπάθεια αλλαγή ρόλου, προσαρμογή στα νέα δεδομένα των τεχνολογικών εξελίξεων. Η επιβίωση δεν είναι υποχρεωτική.

Υλοποίηση Δωρεάς: πέντε δράσεις

5.000.000€ δωρεά για μεταγκατάσταση από ΙΣΝ προς ΕΒΕ

5.000.000 έκτακτη επιχορήγηση από Ελληνική Πολιτεία

1. Ανάπτυξη και προετοιμασία Συλλογής
2. Ανάπτυξη νέων Ψηφιακών υπηρεσιών
3. Λειτουργία δανειστικής Βιβλιοθήκης
4. Ανάπτυξη κοινού
5. Εκπαίδευση προσωπικού

Δράση 1. Ανάπτυξη Συλλογής και προετοιμασία

1. Απογραφή **5.429** χειρογράφων 2014
 - 800 ψηφιοποιημένα χειρόγραφα
 - **Αγορά (ξενόγλωσσων) βιβλίων** (έντυπων και ηλεκτρονικών) πρώτη φορά μετλά από 25 χρόνια
 - Βάσεις δεδομένων πρώτη φορά στην ιστορία της ΕΒΕ
2. Διάκριση 15.000 / 100.000 **πολυτίμων και σπανίων**
3. 780.000 τόμοι καθαρισμός
4. 780.000 RFID ετικέτες, 300.000 διορθώσεις του ηλεκτρονικού καταλόγου
5. 400.000 σαρώσεις σελίδων τίτλου
6. Οργάνωση του ιστορικού υπηρεσιακού αρχείου της ΕΒΕ 1829-1975, 40.000 έγγραφα, 1200 αρχειακές οντότητες,
7. Εγκιβωτισμός και μεταφορά στο νέο κτήριο της ΕΒΕ @ΚΠΙΣΝ, έναρξη Ιανουάριος 2017, τρεις μήνες διάρκεια

Δράση 2: Ανάπτυξη νέων Ψηφιακών Υπηρεσιών

- 1. Συλλογικός Κατάλογος των Ελληνικών Βιβλιοθηκών** (συνεργασία με ΣΕΑΒ, ΕΜΠ από 70 βιβλιοθήκες στο σύνολο
 - VMs, Debian 8, NoSQL, Perl, MongoDB, MySQL, deduplication, algorithms, ISO2709, Marc21 και Unimarc, UTF8, OAI-PMH
- 2. Πλατφόρμα ψηφιακών συλλογών Ανοικτής πρόσβασης**
 - 1.000 **χειρόγραφα** DSPACE, FEDORA
 - 1.000.000 σελίδες εφημερίδων, ALTO(XML), Metadata Encoding and Transmission Standard (METS) αυτόματη τεκμηρίωση
 - 500.000 σελίδες ελληνικών περιοδικών 1830-1930, ...html pages (ΕΛΙΑ, Πανεπιστήμιο Κύπρου)
 - Σύντομα 3000 **χαρακτικά**, 5000 αφίσες, παλαίτυπα
- 3. Αρχαιοθέτηση ιστού** prototype Jan 2017, 15TB, phase II May 2017, 350 TB, 20 χρόνια χαμένης ψηφιακής ελληνικής ιστορίας.
 - HERITRIX , ELASTICSEARCH, HTTrack , Wget, Wayback Machine, WebCite, NutchWax, (W)ARCxSOLR

Δράση 2: Ανάπτυξη νέων Ψηφιακών Υπηρεσιών

4. e-platform για υποχρεωτική κατά νόμο κατάθεση ηλεκτρονικών βιβλίων και δημοσιεύσεων
5. **Ηλεκτρονικό αναγνωστήριο ελληνικών εμπορικών ηλεκτρονικών βιβλίων, συνεργασία με ελληνικούς εκδοτικούς οίκους. 3.000 ελληνικοί τίτλοι**
6. **Λειτουργικά s/w για καθημερινή λειτουργία EB E**
 - Λογιστήριο, πρωτόκολλο, ανθρώπινο δυναμικό, intranet
7. **Ιστότοπος**
 - Πιλοτικός web site (**transition.nlg.gr**)
 - Νέος ιστότοπος central NLG web platform (wordpress)
8. **Logistics** σύστημα διαχείρισης αιτημάτων για τεκμήρια από 8 βιβλιοστάσια σε 7 αναγνωστήρια
9. Υπηρεσία ενοποιημένης αναζήτησης ηλεκτρονικών πηγών EDS
10. Ενιαίο Σύστημα ταυτοποίησης και πιστοποίησης δικαιούχων χρηστών SSO, **Single Sign On** (Greek Universities Network)
11. Εφαρμογή νέας οπτικής ταυτότητας EBE

Δράση 3: Ανοικτή δανειστική βιβλιοθήκη

1. Ανάπτυξη συλλογής και καταλογογράφηση 30.000 βιβλίων

- Για νήπια, παιδιά, έφηβους, ενήλικες, ερευνητές τοπικής ιστορίας, και νέους επιχειρηματίες
- 3 στούντιο (μουσική, βίντεο, ραδιόφωνο)
- Makers space

2. Σχεδιασμός δραστηριοτήτων, εκπαιδευτικών προγραμμάτων

3. Δίκτυο Ελληνικών Βιβλιοθηκών

Δράση 4: Ανάπτυξη κοινού

1. “Καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης και δημιουργικότητας”
2015, 2016, 2017, οργάνωση 2018
2. Ανάλυση 1500 ερωτηματολογίων χρηστών και μη χρηστών για την
3. Νέα οπτική ταυτότητα της ΕΒΕ

ΚΑΛΟΚΑΙΡΙΝΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ
ΑΝΑΓΝΩΣΗΣ ΚΑΙ
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΟΤΗΤΑΣ 2016
Σε 125 βιβλιοθήκες σε όλη την Ελλάδα

network.nlg.gr

148 βιβλιοθήκες

σε όλη την Ελλάδα, περιμένουν να τις
γνωρίσεις!

Βρες την δική σου [εδώ](#)

Προσεχείς Εκδηλώσεις

Αποστολή: Μια φωτογραφία των παιδιών που
παίρνουν μέρος στο εργαστήριο
01 Ιουλίου 2016

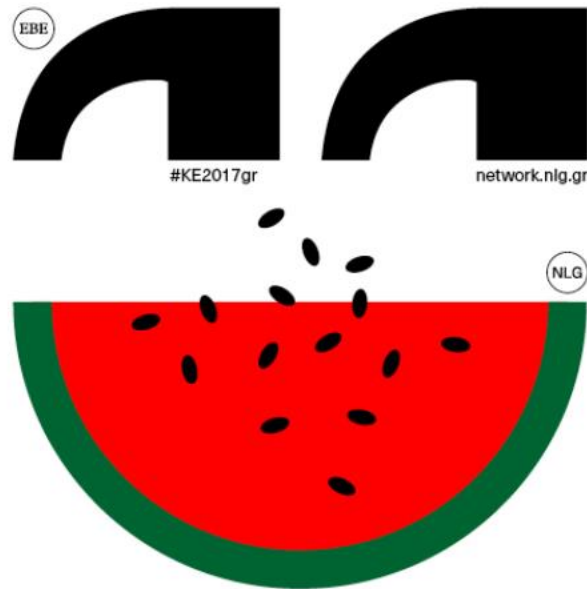

Αποστολή: Έξι τρίγωνα
02 Ιουλίου 2016

Αποστολή: Κάτι μπλε
04 Ιουλίου 2016

[Όλες οι εκδηλώσεις](#)

Από σημείο, σε σημείο:
Καλοκαιρινή εκστρατεία ανάγνωσης
και δημιουργικότητας 2017

15 ΙΟΥΝ. → 8 ΣΕΠΤ. σε 150 βιβλιοθήκες
σε όλη την Ελλάδα

Δίκτυο Ελληνικών Βιβλιοθηκών
Greek Libraries Network

176 βιβλιοθήκες

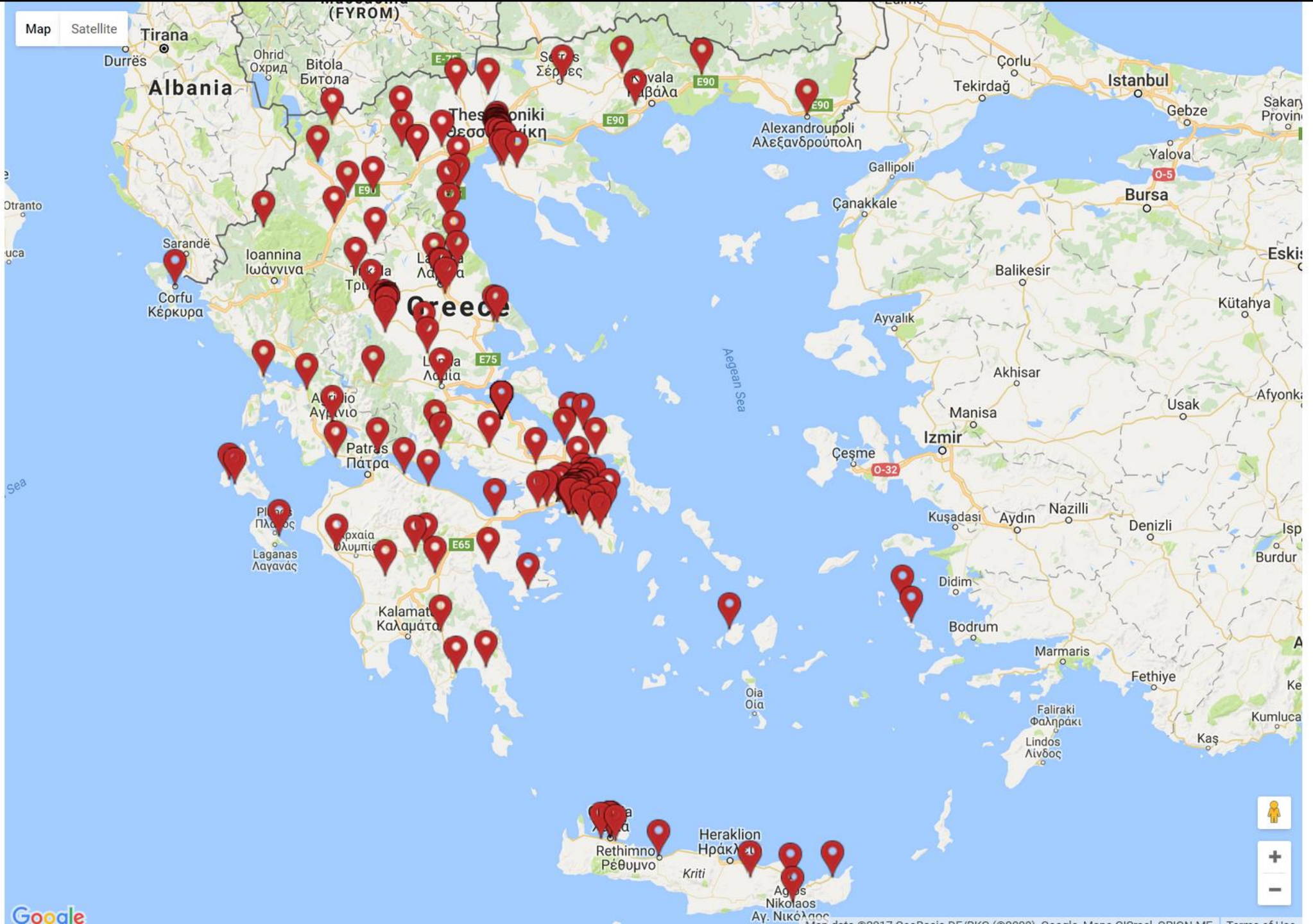
σε όλη την Ελλάδα, περιμένουν να τις
γνωρίσεις!

Βρες την δική σου [εδώ](#)

Προσεχείς Εκδηλώσεις

- 17η ημέρα ΚΕ2017
02 Ιουλίου 2017
- 18η ημέρα ΚΕ2017
03 Ιουλίου 2017
- 19η ημέρα ΚΕ2017
04 Ιουλίου 2017

[Όλες οι εκδηλώσεις](#)

Action 4: Ανάπτυξη κοινού

Summer campaign of reading and creativity 2015

- 110 peripheral libraries all over the country.
- 480 volunteers
- 1966 events
- 44.251 children participations
- 9.984 adults participations.
- 20.080 children borrowed at least one book

Summer campaign 2016 coordinated by NLG

- 150 libraries
- 3.196 events
- 62.000 children participations
- 117.200 books loans
- central portal informing space and time of all events [geo calendar network.nlg.gr](http://geo.calendar.network.nlg.gr)

Action 5: Εκπαίδευση προσωπικού

- 25 εσωτερικά Αλληλοδιδασκτικά σεμινάρια για το σύνολο του προσωπικού
- 6 εργαστήρια μετάβασης διαχείριση της εσωτερικής αλλαγής, προσδοκίες, ανησυχίες
- Συμμετοχή σε συνέδρια, παρουσιάσεις των δράσεων της ΕΒΕ εντός και εκτός Ελλάδος, ανταλλαγή όσων μαθαίνουμε
- Σχεδιασμός και κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών για τις νέες υπηρεσίες
- Τρία τελευταία χρόνια συνεργασία με 450 εξωτερικούς συνεργάτες
- Συνολικά 600 ανθρωποχρόνια συσσωρευμένης εμπειρίας
- Αφομοίωση και αξιοποίηση από
 - 44 παλαιο-μόνιμους
 - και 36 νέο-μόνιμους
 - 73 αποσπασμένους
 - Απαιτούμενος χρόνος για αποτελεσματική λειτουργία

Running s/w, formats and frameworks

CATALOGUE

- Koha
- VUFind
- SIP
- UNIMARC
MARC21
- AACR2RFID
- RDA
- FRBR
- TEI/XML
- MEI/XML
- EDS
- ERM
- FOLIO

UNION CATALOGUE

- OAI-PMH
- MARC/XML
- DEDUPLICATION
- MERGING
- ILL, SMILE
- NoSQL, mySQL,
MongoDB

DIGITAL REPOSITORY

- DSPACE
- DC
- IIF
- FEDORA
- METS, MODS
- CONSERVATORS MS

WEB HARVESTING & ARCHIVING

- HERITRIX
- ELASTICSEARCH
- HTTrack
- Wget
- Wayback
Machine
- WebCite
- NutchWax
- (W)ARCxSOLR

ARCHIVES

- ICA/ATOM(XML)
- ## LINKED OPEN DATA
- NLG AUTHORITY FILES
 - RDF
 - REASONABLEGRAPH

HORIZONTAL

- SSO
- PAPER CUT
- PROTOCOL
- HRMS
- ACCOUNTANT DEPT
- LOGISTICS FOR IN
LIBRARY CIRCULATION

Εφαρμόζοντας τις Αρχές

Ανοικτή Πρόσβαση,

- **Επειδή:** η μη αναλωσιμότητα ενδογενής ιδιότητα της πληροφορίας

Εναιαίο πληροφοριακό (οικο) σύστημα

- **Επειδή:** Το περιεχόμενο (μόνο του) δεν είναι ο «βασιλιάς» (content is not the king Odlyzko),
- **Η διασυνδεσιμότητα είναι,** σύνθεση των πληροφοριακών οντοτήτων, η δημιουργία νέου πληροφοριακού περιεχομένου

Εξατομίκευση

- κάλυψη εξατομικευμένων πληροφοριακών αναγκών
- **Επειδή:** Δεν υπάρχει «μέσος χρήστης»

Συγκρητισμός - Συνεργασία

- Υπάρχουν. Σοφότεροι από τον ένα (άνθρωπο ή οργανισμό),
- **Ζητούμενο:** εντοπισμός, αξιοποίηση, διάδοση της εμπειρίας, προς όφελος του ενός μέσω του οφέλους των άλλων

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος

Μετάβαση στο

Χώρο
Χρόνο
Τρόπο

